

خبرنامه تحولات انرژی (۲۹)

دوره دهم

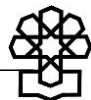
معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۶۵۹۸
شهریورماه ۱۳۹۸

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱ خلاصه مدیریتی
- ۲ ۱. بررسی وضعیت بازار نفت در هفته نخست ماه اوت
- ۳ ۲. تغییر الگوی یارانه گازهای جدید نامتعارف در چین
- ۵ ۳. افزایش میزان واردات فرآورده‌های نفتی ونزوئلا در ماه ژوئیه
- ۶ ۴. نگاهی به برنامه گاز به جای زغال‌سنگ در چین
- ۹ ۵. برنامه مصر برای افزایش تولید نفت
- ۱۰ منابع و مآخذ

خبرنامه تحولات انرژی (۲۹)

دوره دهم

خلاصه مدیریتی

- طی هفته منتهی به ۹ اوت، میزان واردات نفت خام آمریکا به طور متوسط ۷/۷ میلیون بشکه در روز بود که در مقایسه با هفته آخر ماه ژوئیه، ۵۶۶ هزار بشکه در روز افزایش یافته است.
- متوسط قیمت نفت برنت در هفته منتهی به ۹ اوت معادل ۵۹/۰۸ دلار به ازای هر بشکه و میانگین قیمت نفت اوپک در بازه زمانی یادشده ۵۹/۶۷ دلار به ازای هر بشکه اعلام شده است. متوسط قیمت نفت سنگین صادراتی ایران در زمان فوق معادل ۵۰/۴ دلار به ازای هر بشکه بوده است.
- براساس گزارش مکنزی، وزارت مالی چین اخیراً سازوکار تازه‌ای برای یارانه‌های منابع نامتعارف جدید گازی در نظر گرفته است. این یارانه متعلق به تولیدکنندگان واجد شرایط گاز نامتعارف خواهد بود. میزان تخصیص یارانه مربوط به گاز نامتعارف در سال ۲۰۱۸، ۷۳۵ میلیون دلار بود و انتظار می‌رود در سال جاری این میزان افزایش یابد.
- آخرین زمانی که تصمیم به حذف یارانه سوخت توسط مقامات ونزوئلا اتخاذ شد، موجی از اعتصابات در این کشور شکل گرفت و قریب به ۳۰۰۰ نفر کشته برجای گذاشت. به رغم تحریم‌های شدید آمریکا، دولت ونزوئلا قیمت‌های بنزین را به قیمت خلیج (مکزیک) نگه داشته است. به عبارت دیگر، هر شهروند ونزوئلایی می‌تواند با کمتر

از یک دلار یک باک بنزین خریداری کند.

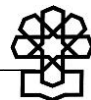
- پس از زغال‌سنگ، گاز به‌عنوان دومین منبع انرژی چین به‌شمار می‌رود. آمار رشد تقاضای گاز در چین نشان می‌دهد که این کشور در سال ۲۰۱۷ پس از ژاپن دومین واردکننده عمده ال.ان.جی جهان بوده است.

۱. بررسی وضعیت بازار نفت در هفته نخست ماه اوت

براساس گزارش هفتگی اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۹ اوت، میانگین تولید نفت خام آمریکا ۱۷/۳ میلیون بشکه در روز بود که ۴۷۵ هزار بشکه کمتر از میانگین هفته گذشته بود. تولید بنزین در این کشور در بازه زمانی یادشده کاهش یافت و به‌طور متوسط به ۱۰/۲ میلیون بشکه در روز رسید. میزان واردات نفت خام آمریکا به‌طور متوسط ۷/۷ میلیون بشکه در روز بود که در مقایسه با هفته آخر ماه ژوئیه، ۵۶۶ هزار بشکه در روز بیشتر بوده، اما میانگین واردات نفت خام آمریکا طی چهار هفته گذشته ۷/۱ میلیون بشکه در روز و ۱۲ درصد کمتر از زمان مشابه با سال گذشته بوده است. میزان واردات بنزین آمریکا در هفته گذشته ۸۰۵ هزار بشکه در روز اعلام شده است.

متوسط قیمت نفت وست تگزاس اینترمدیت در هفته یادشده معادل ۵۴/۴۱ دلار به‌ازای هر بشکه بود که ۱/۲۶ دلار کمتر از متوسط قیمت در هفته پایانی ژوئیه اعلام شده است. عوامل اثرگذار در این کاهش قیمت اعلام دولت آمریکا مبنی بر تأخیر در اعمال تعرفه‌های برخی از کالاهای وارداتی چین به آمریکا و انتشار داده‌های ناامیدکننده از سوی اقتصادهای بزرگ دنیا و کساد اقتصادی جهان اعلام شده است.

متوسط قیمت نفت برنت در هفته منتهی به ۹ اوت معادل ۵۹/۰۸ دلار به‌ازای هر

بشکه و میانگین قیمت نفت اوپک در بازه زمانی یادشده ۵۹/۶۷ دلار به‌ازای هر بشکه اعلام شده است. متوسط قیمت نفت سنگین صادراتی ایران در زمان فوق معادل ۵۰/۴ دلار به‌ازای هر بشکه بوده است. در نمودار ۱ روند قیمت‌های برنت و اوپک در هفته نخست ماه جاری ارائه شده است.

نمودار ۱. قیمت‌های نفت اوپک و برنت در هفته نخست ماه اوت

مأخذ: اوپل پرایس.

۲. تغییر الگوی یارانه گازهای جدید نامتعارف در چین

براساس گزارش مکنزی، وزارت مالی چین اخیراً سازوکار تازه‌ای برای یارانه‌های منابع نامتعارف جدید گازی در نظر گرفته است. آثار این اصلاحات و تغییر الگوی جدید یارانه‌ای در سال ۲۰۲۳ ملاحظه خواهد شد. این یارانه متعلق به تولیدکنندگان واجد شرایط گاز نامتعارف خواهد بود. براساس نظر کارشناسان، این طرح جدید یارانه‌ای شرکت ملی نفت چین برای نخستین بار است که علاوه بر گاز شیل، متان از بستر

زغال‌سنگ (CBM)^۱ و متان معادن زغال‌سنگ، گاز نامتعارف^۲ را نیز در برمی‌گیرد. ژیانهوژانگ از کارشناسان مکنزی در این باره اظهار داشته است: «شرکت پتروچاینا، بیش از سینوپک و شرکت ملی نفت فلات قاره چین سود خواهد برد. این امر به دلیل نامشخص بودن میزان اثرگذاری گاز نامتعارف در چین طی سال‌های آتی است. هرچه تولید متان از بستر زغال‌سنگ بیشتر باشد، سهم پتروچاینا از این طرح یارانه‌ای بیشتر خواهد بود.

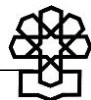
براساس اظهارات ژانگ، شرکت سینوپک عمدتاً به پروژه‌های گاز نامتعارف واقع در حوزه آردوس^۳ و عملیات شیل گاز این ناحیه تمرکز دارد. این در حالی است که شرکت ملی نفت فلات قاره چین در پروژه‌های خشکی متان از بستر زغال‌سنگ چین سرمایه‌گذاری کرده و احتمالاً پایین بودن یارانه هر واحد تولید این امر به معضلی تبدیل شده است. پایین آمدن هزینه‌های نامتعارف‌ها، قابل دسترس شدن زیرساخت‌ها و میزان تحقق بازده تجاری سرمایه‌گذاری از جمله این معضلات است. میزان تخصیص یارانه مربوط به گاز نامتعارف در سال ۲۰۱۸، ۷۳۵ میلیون دلار بود و انتظار می‌رود در سال جاری این میزان افزایش یابد. (اوایل اند گس جورنال)

1. Coal Bed Methane

این پروژه به منظور کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای و افزایش تولید متان از بستر زغال‌سنگ برای استفاده حرارتی از سال ۲۰۰۵ در چین مطرح شده است.

2. Tight Gas

3. Ordos basin

۳. افزایش میزان واردات فرآورده‌های نفتی ونزوئلا در ماه ژوئیه

در پی اعمال تحریم‌های خصمانه آمریکا بر ونزوئلا، این کشور در تأمین سوخت داخل دچار معضلات زیادی شد. براساس داده‌های آماری تعداد محموله‌های دریایی این کشور طی ماه ژوئیه بیشترین سطح واردات بالاخص بنزین را نسبت به ماه‌های گذشته ثبت کرده است. بنزین یکی از کالاهای اساسی به‌شدت یارانه‌ای در ونزوئلاست که به دنبال اعمال تحریم‌های آمریکا و افزایش تورم و کمبود غذا و گسترش بحران انسانی، بر یارانه‌ای باقی ماندن آن تأکید شده است.

براساس اظهارات نیکلاس داهر، تحلیلگر گلوبال انرژی،^۱ مستقر در لندن، عرضه بنزین از مهم‌ترین محصولات پالایشگاه دولتی پترولئوس در ونزوئلا (PDVSA) به‌شمار می‌رود و گفته شده ظرفیت عملیاتی این پالایشگاه در سال ۲۰۲۰ به ۱۵ درصد خواهد رسید. بنابراین، واردات بنزین به‌منظور تأمین نیاز داخل و پرهیز از افزایش انزوای اجتماعی برای این کشور امری ضروری است.

آخرین زمانی که تصمیم به برداشته شدن یارانه سوخت توسط رهبران ونزوئلا اتخاذ شد، موجی از اعتصابات در این کشور شکل گرفت و قریب به ۳۰۰۰ نفر کشته برجای گذاشت. به‌رغم تحریم‌های شدید آمریکا دولت ونزوئلا قیمت‌های بنزین را به قیمت خلیج (مکزیک) نگه داشته است. به‌عبارت دیگر، هر شهروند ونزوئلایی می‌تواند با کمتر از یک دلار یک باک بنزین خریداری کند.

طی ماه ژوئیه، میزان واردات بنزین ونزوئلا از یونان معادل ۱۹۶ هزار بشکه در روز بود. این کشور بیشترین سطح صادرات به ونزوئلا را داشته است. حدود ۳۳ درصد از

این حجم واردات از اسکله آجیو تئودوروی^۱ از پالایشگاه هلاس کورین^۲ یونان صورت گرفته و شرکت روسنفت از دیرباز تأمین‌کننده فراورده‌های نفتی به ونزوئلا بوده و حدود ۶/۵ میلیارد دلار به این کشور وام پرداخته است.

پیش از تحریم‌ها ونزوئلا تمام بنزین خود را از خلیج آمریکا وارد می‌کرده درحالی‌که هم‌اکنون شرکت PDVSA واردات بنزین را از کشورهای یونان، روسیه، ترکیه، نیجریه و امارات متحده عربی انجام می‌دهد. این کشور علاوه بر بنزین، گازوئیل و ام تی بی ای و اکتان افزای بنزین را وارد می‌کند. همچنین نفت کوره به‌عنوان خوراک در تولید بنزین از جمله سایر محموله‌های وارداتی ونزوئلاست.

شرکت روسنفت در قبال تأمین بنزین و گازوئیل ونزوئلا، از طریق تهاتر نفت این کشور را دریافت می‌کند. طی ماه ژوئیه، ۵۸ درصد از محموله‌های نفتی ونزوئلا به روسیه تهاتر شده است. براساس آمار بلومبرگ، در ماه ژوئیه، شرکت PDVSA محموله‌های گازوئیل مورد نیاز خود را از شرکت رپسول اس‌ای دریافت کرده است.

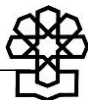
براساس اظهارات کارشناسان، «به‌دلیل تحریم‌های آمریکا، قراردادهای تهاتری برای واردات سوخت و صادرات نفت از مهم‌ترین گزینه‌های این کشور است».

۴. نگاهی به برنامه گاز به‌جای زغال‌سنگ در چین

براساس آمارهای جهانی، چین یکی از آلوده‌ترین کشورهای جهان به‌شمار می‌رود. میزان انتشار کربن و آلایندگی در این کشور بیش از ۱۰ میلیون تن متریک دی‌اکسید کربن در سال است. انتشار بیش از ۳۰ درصد از آلایندگی جهان توسط چین،

1. Agioi Theodoroi

2. Hellas Corinth Refineries

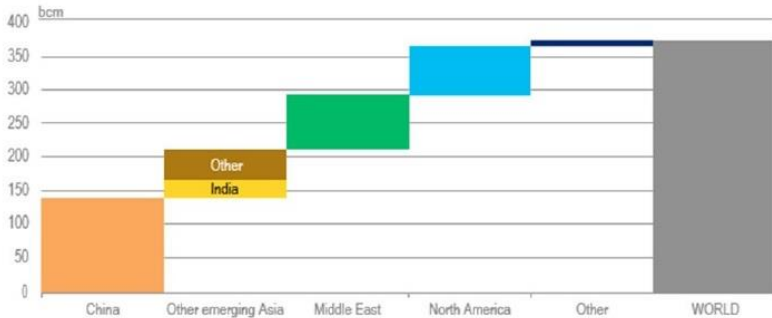

نشان‌دهنده آن است که این کشور برای افزایش رشد اقتصادی از زغال‌سنگ همچنان استفاده می‌کند، میزان بهره‌وری منابع انرژی‌زا همچنان پایین است و قوانین بازدارنده زیست‌محیطی در این کشور کمتر به چشم می‌خورد و دولت چین برای بالا بردن آمار رشد اقتصادی هیچ قانون نظارتی زیست‌محیطی تبیین نکرده است.

البته در سال‌های اخیر برنامه‌هایی به صورت مقطعی در برخی شهرهای آلوده این کشور نظیر برنامه ضدآلودگی در شهر پکن به ارزش ۳ میلیارد دلار به منظور حمایت از انرژی‌های تجدیدپذیر در مناطق روستایی و کنترل منابع آلاینده نظیر زغال‌سنگ و خودروهایی انجام شده است. در استان‌های شانسی و شنسی^۱ به دلیل بالا بودن میزان تولید زغال‌سنگ (حدود ۹۰۰ میلیون تن در سال، ۲۵ درصد از کل زغال‌سنگ چین) از اکتبر ۲۰۱۸ به مدت سه سال رعایت ۲۵ استاندارد ممنوعیت انتشار آلاینده‌ی الزامی شده است. از دیگر اقدامات چین برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، طرح گاز به جای زغال‌سنگ بوده است.

پس از زغال‌سنگ، گاز به عنوان دومین منبع انرژی چین به شمار می‌رود. آمار رشد تقاضای گاز در چین نشان می‌دهد که این کشور در سال ۲۰۱۷ پس از ژاپن دومین واردکننده عمده ال.ان.جی جهان بوده است. براساس اطلاعات آژانس بین‌المللی انرژی، تا سال ۲۰۲۳ حدود ۵۰ درصد از رشد مصرف گاز جهان مربوط به چین خواهد بود. رشد بازار گاز طبیعی جهان در سال ۲۰۲۳ حدود ۴ تریلیون مترمکعب پیش‌بینی شده است. در نمودار ۲ میزان رشد مصرف گاز طبیعی جهان بین سال‌های ۲۰۱۷ و پیش‌بینی تا سال ۲۰۲۳ ارائه شده است.

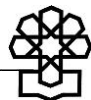
نمودار ۲. پیش‌بینی و تخمین میزان رشد مصرف گاز طبیعی جهان
از سال ۲۰۱۷-۲۰۲۳ (میلیارد مترمکعب)

مأخذ: آژانس بین‌المللی انرژی.

همان‌طور که در نمودار ۲ نشان داده شده طی بازه پنج‌ساله حدود ۸ درصد سرانه افزایش تقاضای گاز طبیعی جهان از سوی چین خواهد بود. در واقع ۴۵ درصد از نیاز داخل در چین از واردات گاز تأمین خواهد شد.

به گزارش رویترز، استان هنان از دیگر شهرهای آلوده چین است. طرح گاز به‌جای زغال‌سنگ تا پایان سال جاری در این شهر اجرا خواهد شد. براساس این طرح مراکز شهری و خانگی از گاز برای گرمایش استفاده خواهند کرد و کلیه نیروگاه‌های این شهر گازی شده است و تا پایان سال ۲۰۲۰ هیچ‌یک از نیروگاه‌های این شهر از مازوت و زغال‌سنگ استفاده نخواهد کرد.

۵. برنامه مصر برای افزایش تولید نفت

براساس برنامه مقامات مصری تا پایان سال جاری تولید نفت و میعانات این کشور از ۶۳۰ هزار بشکه در روز به ۶۹۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت.

مصر از جمله کشورهایی است که نه عضو اوپک است و نه غیراوپک. این کشور به منظور بالا بردن میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی در بخش اکتشاف نفت و افزایش تولید، مشوق‌های مالی و اقتصادی جدید وضع کرده است.

براساس اظهارات تارک الملاً، وزیر نفت مصر، مزایده‌هایی به منظور گسترش اکتشاف نفت و گاز در دریای سرخ پیشنهاد شده که زمان آن تا پایان ۱۵ سپتامبر عنوان شده است. طی سال‌های اخیر علاوه بر ایتالیا که از سال ۲۰۱۵ با اکتشاف میدان عظیم زهر در شرق مدیترانه بزرگ‌ترین اکتشاف گازی در مدیترانه را انجام داد، مصر نیز در این راستا گام برداشته و برای گسترش اکتشافات گاز طبیعی این منطقه اقدامات زیادی انجام داده است.

به دنبال آغاز فعالیت برداشت از میدان عظیم زهر در اوایل سال ۲۰۱۸، مصر به‌عنوان مهم‌ترین بازیگر در منطقه مدیترانه شناخته شده است. براساس منابع خبری ایتالیا با اکتشاف میدان زهر، مصر دیگر به واردات ال.ان.جی نیاز نخواهد داشت.

مصر به دلیل موقعیت ژئوپلیتیکی در این منطقه به‌عنوان قطب گازی مدیترانه خواهد بود. براساس اظهارات باب دودلی، مدیر اجرایی شرکت بی پی، طی دو سال گذشته، انگلستان بیش از سایر کشورها در مصر سرمایه‌گذاری کرده است. (اوایل پرایس،

۱۳ آگوست ۲۰۱۹)

منابع و مأخذ

۱. مدیریت امور بین‌الملل شرکت ملی نفت، (ژوئیه ۲۰۱۹)، برگرفته از تارنمای:
<https://www.nioc.intl.com>
2. Dittrick, P. (Jul1st, 2019). "Wood Mac Notes Tight gas Featured in China's New Unconventional Gas Subsidy", Retrieved from <https://www.ogj.com>
3. Kassai, L.(Aug 9, 2019). "Venezuela Importing the Most Fuel since U.S. Sanctions Started", Retrieved from www.worldoil.com
4. "How Gas-for-Coal Program is Carried out Makes a Difference?" Retrieved from <https://www.magnuscmd.com>
5. "China's Henan Province to Switch More Homes from Coal Heating in 2019", Retrieved from www.reuters.com
6. Paraskova, T. (Aug 13, 2019). "Egypt Plans to Boost Oil Production to 690,000 bpd by Year-end", Retrieved from www.oilprice.com

شماره مسلسل: ۱۶۵۹۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: خبرنامه تحولات انرژی (۲۹) دوره دهم

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)

تهیه کننده: زهرا جعفری

ناظران علمی: حسین افشین، علی اصغر اژدری، فریدون اسعدی

واژه‌های کلیدی:

۱. مصر

۲. ونزوئلا

۳. چین

۴. بنزین

۵. گاز

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۶/۱۱